

**AMADO
LALLAWU KIIRO 1183/2012
FEDERALETE GASHOOTU
AMANYNYOOTE WORATE FULINO
LALLAWA.....QOOLA 12470**

**THE SIDAMA TRANSLATION OF THE FEDERAL
ADMINISTRATIVE PROCEDURE PROCLAMATION NO.1183/2020**

ACKNOWLEDGEMENT

The translation and publication of the Federal Administrative Procedure Proclamation was done by Ethiopian Lawyers Association in partnership with USAID's *Feteh* (Justice) Activity in Ethiopia as part of their efforts to build on the capacity of civil society organizations which are involved in governance and judicial reform efforts.

This publication was made possible through the support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The content and opinions expressed in this document in no way reflect the views of the USAID.

**AMADO
LALLAWU KIIRO 1183/2012
FEDERALETE GASHOOTU
AMANYNYOOTE
WORATE FULINO LALLAWA.....
QOOLA 12470**

**THE SIDAMA TRANSLATION OF THE FEDERAL
ADMINISTRATIVE PROCEDURE PROCLAMATION NO.1183/2020**

Leemina Leeki Diro Kiiro 32
Addisi Abawa Amaje 29 2012

Itiyophiyu Federaalete Ripuublike Dagate
Riqiiwaanno Amaale Mini Hundaani Fulinoho

26kki Diro Kiiro 32
Addisi Abawa Amaje 29 2012

Amado

Lallawu Kiiro 1183/2012

Federaalete Gashootu Amanynyoote Worate Fulino Lallawa..... Qoola

12470

Lallawu Kiir 1183/2012

Federaalete Gashootu Amanynyootu Worate Fulino Lallawa

Itiyophiiyu Federaalete Dimookiraasete Ripaabilke Bayiidhiidi Seeri Mootimate loosu amuraati dagate faajje ikkitinno doogoni loosama noositanna ayino mootimate biilto yawo xeisiro xa'mamaancho ikkannota worronnihura;

Gashshootu Uurinshubba mannu qoossonna horo aana iillishanno hira e'a seerunni masaganttanotanna seeru worooni ikkase buuxa hasiissinohura;

Gashshootu Uurinshubba muro uyitanno bididiisu fulo wodhubbanna amaanyooti aana koffi yiino manchi muronna bididsubba seeru garinni ikaassi yooto mine buuxxisidhanno amanynyooti worre gashshootu farco hasiisinoha ikkinohura;

Itiyophiiyu Federaalete Dimookiraasete Ripaabilke Bayriidi Seeri Quwa 55 cinaancho quwa (1) aana uynoonni biilloonyi garinni aaninoha lallanbooni.

Gafa Mite

Xaphooma Woro

1. Harancho Su'ma

Konne lallawa "Federaalete Gashootu Amanynyootu Worate Fulino Lallawa Kiir 1183/2012" yine xawisa dandinanni.

2. Tiro

Qaalu ho'ro wole tiro uytannota ikka hoogguro konni lallawi giddo:

- 1) "Gashshootu urrinsha" yaa Itiyophiiyu Federaalete Dimookiraasete Ripaabilke Mootimma jeefisaano biso ikke seerunni uurino mootimate loosu mine ikkana federaalete mootima worroonni ikkate galitanno quchumu jeefisaano bisubbanno hanqafanno.
- 2) "Bididiisa" yaa seera fushshanno bisi aanno lekisate billoonyi garini gashshootu uurinsha fushitanno mannu qoosso woy horo aana mannu qoosso woy horo aana hekko abbitanno seeru sanade taje ikkana loosu aana noo bididsubba woyyeesanno woy shartanno seeru tajubba hanqafanno.
- 3) "Gashshootu Muro" yaa bididiisa fusha hanqafannokkita ikkate gashshootu uurrinsha barru barru loosira mannu qoosso woy horo aana uyitanno gashshootu murooti,
- 4) "Mancho" yaa kalaqamu mancho woy seerunni mannihimmate qoosso aamantino bisooti.
- 5) Konni lallawi giddo labbaahu koo-temma xawishshinni worammohu meya kooteemma xawishshirano horo aannoho.

3. Jeefishshu Mami-geeshsha

- 1) Kunni Lallawi balaante gashshootu uurrinshubba aana jeefamannoha ikkana jaddote amanyooti seerri garinni masagantanno, seeru allalshi nna polisete loosu qeecha hattono gargarooshunna adawu uurrinshubba aana dijeefisamanno.
- 2) Konni quwira cinaancho quwa 1 aana woroonnihu hee'riionno, qara yawonsa qotira owaante aate

nna qorqorshu loossa lainohunni biddiissa fushshituro nna gashshootu muro murturo konni lallawi woroonni galitanno.

- 3) Konni quwira cinaanchu quwa 11 aana worroonnihi noo gedeenni hee'reenna, Gobboomunniti Dagoomitte Baanke gabbate woxe gobbate gobbaayidi woxi ledoo assinanni soorro jilba nna qallote jilba hattono woloota togoo maafudi hajubba lainohu biddiissa fushshitanno hajjubba lainohunni biddiissa fushshiro konni lallawi quwa 7-10 geesha worronni gadado loosate digadachamanno.

GUFA LAME
GASHSHOOU BIDDIISSUBBA
CIINANCHO GAFA MITE
BIDDISSA FULA

4. Biddiissa Fushsha Lainohunni

- 1) Aye Gashshootu uurrinsha seerunni reekinne uyinoonnisi billoonyi garini biddiissa fushsha dandaanno.
- 2) Gashshootu uurrinsha biddiissa fushshitannohu konni lallawira woroonni amanyooti garinni callaati.
- 3) Aye manchi qoossosi woy horosi lainohunni gashshootu uurrinsha biddiissa fushshitiinokkiha ikkirono gashshootu muro uyinasira xami'rate qooso noosi.
- 4) Aye gashshootu uurrinsha fushsha noosi biddiissa fushsha hooga seerruinni uyinnonisi yawonni aa noosi owante woy gashshootu muro aa hoogate korkaata di'ikkitanno

5. Bidissu Fullanno Yanna Lainohunni

Aye gashshootu uurrinsha fushsha noosi biddiissa lainohunni damate seeri aana biddiissu fula gadadishshu garini woroonni woyte sasu agani giddo gadadisanokki garinni woronni woyte kayinni hassisanno yanna giddo biddiissa fushsha noosi.

6. Biddiissu Fulara Xa'mo Shiqisha Lainohunni

- 1) Aye manchino mittu gashshootu uurrinsha fushsha noose biddiissa hasiissanno yannani fushsha hoogguro biddiissa fushshara borrotenni xa'mi'ra dandaanno.
- 2) Xa'mo shiqinnosi gashshootu uurrinshanno sajjuu loosu barri giddo biddiissa fushshate harinsho hanaffe woy korkaatasi xawisse xa'mo tuga noosi.

CIINAANCHO GAFA LAME
BALAXOTE BIDDISSA FUSHSHATE AMANYOOTE

7. Biddiissa Fushsha La'anno Taje Qineessa Lainhunni

- 1) Ayegashshootu uurrinsha fushshitanno biddiissa lainohunni aante noore amadinno taje qineessa noosi.
  - a) Uurinshate giddo la'antanni noo safote biddiissi qara hajo nna biddiissu fulu harinsho
  - b) Safote biddiissi qixxaawo ma deerrira nooro xawissanno mashalaqqe;
  - c) Safote biddiissa lainonunni atamoonni egenshiisha;
  - d) Safote biddiissi aana hedo shiqqanno yanna;
  - e) Safote biddiissa lainohunni konni lallawi quwa 8 nna 9te garinni gamba yitinno hedonna gashshootu uurrinsha hedubatte aana adhitinno qaafu;
- 2) Aye manchino konni quwira ciinaanch quwa (1) garini qineessinanni taje la'a woy hasiisanno fulu baate galcho adha dandaanno.

8. Egenshiishsha Fushsha Lainohunni

Gashshootu uurrinsha biddiissa fushshate albaanni fushshitanno safote biddiissa hala'lado finco noosi gazzeexi nna uurrinshate webi-sayte nna wolootu tuqu xaadoshshi aante noo mashalaqqe amadinno egenshiishsha fushsha noosi.

- 1) Biddiisu safo qixxeessate kaima ikkitinosi seeru billoonye nna biddiissu hanqafannota qara hajjubba;
- 2) Safote biddiissu hinkiilo afira dandiinanniha ikkasinna afi'nanni gara;
- 3) Safote biddiisi aana mannu hedonsa mamoota nna hiitto shiqisha dandaannoro;
- 4) Konni lallawira quwa 7 worronni taje aana noo mashalaqqubba hiikkonna mamoota afi'ra dandiinanniro xawisanno mashalaqqe;

9. Hedo Uyinara Safote Biddiissa Soyaa Lainohunni

- 1) Gashshootu uurrinsha konni lallawira quwa 8 worroonni garini dagate egensiinsoonni safote biddiissa hajo la'annonsa gashshootu uurrinshuwanna wolootu qeechamaano bissara hedonsa woratara soyaa noosi.
- 2) Hajo la'annonsa gashshootu uurrinshubba nna wolootu qeechamaano bissa safote biddiissi aana hedo heedhunsaro hedonsa uurrinsha muritanno yanna giddo borrotenni soyaa noonsa. Urrinsha muritanno yannate ittishshi aye garininno 15 barrinni aja dinosi.

10. Hasaawu Battala Qixeessa Lainhunni

- 1) Gashshootu uurrinsha safote biddiissi aana borrotenni hedo ha'raate yanna gooffu gedensasni biddiissu kajjate albaanni aye manchi beeqannota hasaawu battala qixxeessa nna hedo gamba assa noosi.
- 2) Ayino konni lallawi quwa 9 garini hedosi aa dandinokki battalate beqaanchi hedosi borrotennino shiqishara danidaanno

- 3) Gashshootu uurrinsha qixxeessitanno hasaawu battalara hedo ha'rate dandisiissannota ikkado yanna gaama noosi.

11. Amanyootu Harinsho hundaani Ikka Hoogasi

1. Aye Gashshootu uurrinsha biddiissa fushshitanno yannara konni lallawira Quwa 7 nna 10 geeshsha worroonni wodho aanna noo gadachubbanni aantano ikkituba wo'mituro gadadama hooggara dandiitanno:
  - a) Hedeweelchona yanna aannokirichi kalaqamasinni gadachubbate giddonni sa'a dandaa hoongiro;
  - b) Balaxote egenshiishsha fushsha dagate horo kissannoha ikiro; nna
  - c) Balaxote egenshiishsha fushsha biddiissu loosu aana hosannokki gede assannoha ikkiro.
2. Gashshootu uurrinshubba biddiissa fushshitano woyiite konni quwi hundaani cinaancho quwa (1) garinni gadadishshu gobbaanni ikkano gede assino korkaata tittiro amadino xawishsha qixxeessa noosi.

CINAANCHO GAFA SASE BIDIISSA KAAJJISHANNA LOOSU AANA HOSIISA

12. Biddiissu Kaajjanno Yanna nna Gara

1. Gashshootu uurrinshubba qixxaawino biddiissi aana konni lallawira quwa 9 nna 10 aana xawinsooni garini borrotenni hedonsa shiqishanna hasaawu battala harinsani yanna sa'a geeshsha biddiissa kaajjishsha didandiitanno.
2. Gashshootu uurrinsha biddiissa kaajjishate albaanni safote biddiissi aana kaino hasaawa hedote giddo wora hasiissano
3. Gashshootu uurrinshubba konni quwira cinaancho quwa (2) aana lainoha gadacho fulate kaino hasaawi garinni woyyeessa hasiissanno woy hedo haa'rannokkiha ikiro, haa'rannokki korkaata xawissanno borro qixxeessa noosi.
4. Gashshootu uurrinsha biddiissa kaajjishate albaani hedo woranno gede Federaalete xaphoomu seeru allaalshira soyaa noosi.
5. Xaphoomu seeru alaalsi shiqino biddiissi aana noosi hedo 15 barri giddo Gashshootu uurrinshara qole soyaa noosi. Xaphoomu seeru allaalshi konni barri giddo hedosi qole soyaa hoogiro hedo noosikki gede kiirreenna biddiissa kaajjinshanni harinsho suffanno.

13. Safote Biddiissi nna Fulanno Biddiissi Mereero Badooshshu Heera Lainohunni

1. Gashshootu uurrinsha egenshiishshi aana noo safote biddiissi ledi luphi yino badooshshi noo biddiissa fushsha didandiitanno; ikkirono, luphi yino badooshshi noo biddiissa fushsha hasidhuro hananfooni biddiissa fushshate harinsho agurte haaro biddiissa fushshate harinsho hanafa dihoollanni.
2. Goofimarchoho qixxaawino biddiissi egenshiishshu aana xawinsooni safote biddiissi ledi luphi yino badooshshi noo yaa dandiinannihu konni worroonni noo ikkitubba garinniiti.

- a) Safote biddiissi jeefishshu mamigeeshshi luphi yiino garini baxxinoha ikkiro; woy
- b) Safote biddiissi haaro gadadishsha lede amadinoha ikkirooti.

14. Xawishshu Borro

Aytino Gashshootu uurrinsha biddiissa fushshitano yannara konni woroonni noo tajubba amadinoha biddiissu xawishsha qixxeessa noonsa:

1. Xawishshu fulino seeri xintanna hexxo;
2. Egenshiishshaaho xawinsooni safote biddiissii nna goofmarchoho fulino biddiissi mereero amadote badooshshi heeriro assinoooni soorro korkaatu ledo xawisanno qaagiishsha,
3. Safote biddiissi aana shiqqino hedona adhinoooni qaafo xaphishsha.

15. Biddiissu Amado nna Sona

1. Gashshootu uurrinshanni fulannohu ayi biddiissi qixxaawannohu Amaaru Afiinni nna Engilizete Afiinni ikkana biddiissunnita qara amado ledo konni woroonni noore amada hasiissanno:
  - a) Biddiissunnita aantete kiir;
  - b) Biddiissa fushshate billoonyu buicho ikkino seera;
  - c) Biddiissunniha harancho umo;
  - d) Tiro, jeefishshu mamigeeshsha, qara qara woro;
  - e) Woyyeessate, shaarate, sayisiisate, keeshshiishate woro heedhuro hakkone la'ano woro;
  - f) Konni lallawira quwa 18 worroonnihu noowa heereenna biddiissu fulinonna loosu aana hosanno barra.
2. Ayi biddiissino haranchuna xawadu qaalini borreesama noosi.
3. Gashshootu uurrinsha wole bissa fushshitinoha billoonyinsa goli giddo ubbanno biddiissubba woy amanyootu wodho wo'munni wo'ma woy gama badde qummeessatenni biddiissise biso assa dandiitanno.
4. Konni quwira cinaancho quwa (3) garrinni biddiissu biso assirino taje dagate iillitanno gede assanna quwa 16 garrinni borreessamanno gede Federaalete xaphoomu seeru allaalshira soyaa noosi.

16. Biddiissu Borreessama

1. Ayi Gashshootu uurrinsha biddiissa fushshitanni hee'reyi, loosu aana hosiisate albaanni biddiissa xawishshunku ledo Federaalete xaphoomu seeru allaalshira sokke borreessamanno gede assa noose.
2. Federaalete xaphoomu seeru allaalshira konni quwira cinaancho quwa (1) garrinni sonkoonnisi biddiissira kiir aatenni borreessano. Biddiissu borreessaminotano Gashshootu uurrinshara hakka woyintenni egensiisa noosi.
3. Federaalete xaphoomu seeru allaalshi borreesino biddiissa xawishshunku ledo borreesse Gashshootu uurrinshara egensiissi barrinni kayise dagate faajje assa noosi.

4. Ayi Gashshootu uurrinsha kuni bididiissi fulara albaani loosu aana noo bididiissa kuni bididiissi fulinkunni 90 barra roortinokki yanna giddo Federaalete xaphoomu seeru allaalshira soye'e borreesamanno gede assa noosi.

17. Bididiissu Tuqishsha

1. Federaalete xaphoomu seeru allaalshi konni lallawira quwa 16 garinni borreessino bididiissa umisi webi-saytera aana wora noosi.
2. Aye Gashshootu uurrinsha fushshitino bididiissa:
  - a) Attame mootimmatenna woloota hajo la'annonsa bissara iillisha, nna
  - b) Webi-saytete aana duuna noosi
3. Ayino bididiissu hinkiilo afira hasiranno manchi bididiissu noo gedeenni heereenna la'ate woy fulo baate gashshootu uurrinshawiinni afirate qoosso noosi.

18. Bididiissu Jeefishsha

1. Konni lallawira quwa 16 garinni borreessaminokkihunna quwa 17 cinaancho quwa (2) (b) garinni Gashshootu uurrinsha webi-saytete aana woraminokki bididiissi dijeefamannoho.
2. Konni quwira cinaancho quwa (1) garinni jeefo afirinokki bididiissa jeefo afirano gede konni gafira cinaancho gafa lamete hunda worroonniha balaxonniha bididiissu fulanno amaynoote harunse haaro ikke fulanno gede assinara danddiinanni.

19. Bididiissu Jeefishshi Qorto

Ayiitino Gashshootu uurrinsha fushshitino bididiissa lainohunni yanna yannateni qortanni hasiissano qaafu adha noose.

**GAFSA SASE
GASHSHOOTU GUMULO
CINAANCHO GAFSA MITE
GASHSHOOTU GUMULO HANAFANNO GARA**

20. Gashshootu Gumulo Hanafa

1. Gashshootu gumulo aamantanno gede shiqqano xa'mo hajo la'ano manchinni woy riqiwaanchisinni shiqqara dandiitanno.
2. Gashshootu gumulo lainohunni Gashshootu uurrinsha kakkayishshinni hanaffara dandiitanno.

21. Gashshootu Gumulo Xa'mo Shiqqano Gara

1. Gashshootu gumulo xa'mo shiqqannohu borrotenni ikkana, ikkitote garinni shiqqisha manchi umisinni, borreesamino poostinni, woy elektroniketenni shiqqara dandiitanno.
2. Gashshootu gumulo uyinoe yitanno xa'mo woxaratto borrotenni shiqqanno yannara konni woroonni noore amada noose:

- a) Barra, woxaratto shiqishirinohu woy riqiwaanchu su'ma, malaate nna teesso;
- b) Gashshootu looso gumultanno uurrinsha su'ma;
- c) Woxaratto shiqishirinohu qoosso woy horo;
- d) Uurrinsha jeefisa hasiissannota gashshootu looso;
- e) Uurrinsha gumultara hasiissano gashshootu loosira kaima ikkitino korqaatubbanna xaadooshshe afi'rino hawaqishshubba.

3. Gashshootu uurrinsha gashshootu gumulo xa'mo shiqinshanni safaro qixxeessitara dandiitanno.

22. Xa'mo Haarate Taje

1. Woxaratto shiqinnose uurrinsha woxaratto haa'ranno yannara woxaratto haa'rinoha ikkasi borreessite buuxishshu borro aa noose.
2. Buuxishshu borro woxaratto haa'noonniha ikkasinna woxarattote ledo amadante shiqqino taje tittiro leellishshannota ikka noose.

CINAANCHO GAFA LAME GASHSHOOTU GUMULO AANNO WODHI-WORO

23. Gashshootu gumulo aanno mancho

Gashshootu gumulo aanno manchi, gashshootu uurrinsha soreessa woy biillooyne uyinoonnisi uurrinshate loosu massagaancho woy loosaassincho calla ikka noosi.

24. Seerunni Uyinooni Biillooyni Golo Sa'a Hooga

Gashshootu gumulo aanno manchi gumulo aanno yannara gashshootu uurrinshara seerunni uyinoonni biillooyni golo sa'a dinosi.

25. Hallanyunna Dagate Horo Keena

Gashshootu gumulo aanno manchi gashshootu uurrinsha owaatamaanchi hallanyu horo nna gashshootu uurrinsha hexxora xawinsoonnita dagate horo keena noosi.

26. Hajotidhate xaaddannokki hajonni woy hasattonni massagama hasiissannokkita ikkase

Gashshootu gumulo aanno manchi hajo tirate xaaddannokki hajonni woy hasattonni massagama dinosi.

27. Ogimmate gumulo aa lainohunni

Gashshootu gumulo aanno manchi ogimmasi xa'mitanno amanyoote, akata, jawaantenna qoropho seekke agadha noosi.

28. Macciishsha Lainohunni

Konni lallawira quwa 23 aana worroonni garinni gashshootu gumulo aanno manchi tenne gumulo aasira albanni hajo la'annosi mancho, coyi gumanna taje seekke buuxanna xiintalla, hattono coyi ikkito garinni 3kki gaamo hettisamaancho woy dagate hedo macciishsha hasiissannosi.

29. Co'icha wodana

Gashshootu gumulo aanno manchi co'ichu wodaninni calla massagama noosi.

30. Gumulote aana ikkado korkaata aa lainohunni

Gashshootu gumulo aanno manchi aanno gumulo ikkadu korkaatinni irkisa hasiissannosi.

31. Horote kibbama hoo'la lainohunni

Gashshootu gumulo aanno manchi hajamaasinchu ledo maalunnihu woy adhammete fixoomi noosiha ikkiro woy wole ayee ikkitonnino gumulosi aana horote kibbama xaaddannosiha ikkiro hajo lae gumulo aatenni umosi hoola noosi.

32. Hajamaanote taalleenya agara lainohunni

Gashshootu gumulo aanno manchi baalanta hajamaano sirchunni, dagoomu sirchinni, danunni, koo/teenni, afuunni, ammanotenni, poletiku hedonni, dagoomitte kaimisinni, jirote bikkinni, ilamasi ikkitonni woy wolu korkaatinni badooshshe assikkinni gumulo aa noosi.

33. Gumulo yannatenni aa lainohunni

1. Gashshootu gumulo aanno manchi aannota gashshootu gumulo keeshshikkinni hasiissanno yanna giddo aana hajote qooxeessira noo horo gumulote keeshsha korkaatenni gawajjote regecci yitannokki gede assa hasiissannosi.
2. Gashshootu gumulo yannatenni aamama hoogase, gashshootu gumulo hajo tuge hunate gede assite kiirsiissanno.

34. Gumulo balanxe hendannita ikkase

Gashshootu gumulo aanno manchi coyi gumi mimmito labbanno hajubba mittu garinni gumula hasiissannosi.

35. Faajjete Loosa Lainohunni

Gashshootu gumulo aanno manchi gumulo aate harinsho faajjete harinsho harunsitinota assa hasiissannosi.

CINAANCHO GAFA SASE HAJO MACCIISHSHA LAINOHUNNI

36. Hajo macciishshate daafira

1. Ayee gashshootu gumulo aate albaanni haja seekkine macciishsha hasiissanno.
2. Konni quwira cinaancho quwa (1) aana xawinsoonnihu heeriro nafa haja macciishshinikkinni gumulo aate dandiinannihu:-
  - a. Coyi gumi aana heewo/yekkeero hoogguro;
  - b. Addi qoosso ikkituro woy gashshootu bisi umisi garinni gumulanno gede seeru roorreenya uyinosiha ikkiro; woy
  - c. Hedewelcho yanna uyitannokki hajo ikkiturooti.

37. Hajo Macciishshantanno gara lainohunni

1. Gashshootu ledo xaaddino hajo macciishshantanno yannara ku'laanchu yekkeerote yanna baalante aana leelle:-
  - a. Naqaashshimmate qaale aate;
  - b. Wole farciraanonna wole tajubba shiqishiratenna shiqishe macciishshiishate;
  - c. Gashshootu bissa uurrinsha widoonni shiqqino tajubba macciishshatenna buuxate qoosso nosi.
2. Gashshootu bisi taje afirate, hajote miila ikkinohu wiinni, farciraanote wiinni, ogeessu farciraanchiwiinni, sanadete taje xiinxalloninna woloota hasiissannota ayee dani taje afirate seeru fajjanno doogo horonsira dandaanno.

38. Gumulo Aatenni Ka"aa

1. Gashshootu gumulo aanno manchi konni woroonni noo korkaatubbanni hajo la"aatenni ka"ara dandaanno:-
  - a. Hajote aana gurano ikko qiniite horo noosiha ikkiro;
  - b. Hajo maalu fiixinni woy adhammete fiixoominni xaadduro woy muli jaalisi hajo ikkituro woy kuriuu mannooti horote gibbo ledo xaaddinota ikkituro;
  - c. La"antanni noo hajo aana ogeessimmatenni, riqiwaanchimmatenni woy umisi ayyaayamaancho ikke beeqqinoha ikkiro,
  - d. La"antanni noo hajo gumulaanchu woroonni balaxe uyino gumulo wirro kadotenni shiqqinosiha ikkiro;
2. Konni quwira cinaancho quwa (1) aana shiqqino korkaatubba heedhuro gumulo aanno loosaasinchi kakkaoshshinni woy hajo la'annosi manchi ku'laatonni hajo la"aatenni ka"ara dandaanno.
3. Hajo la"aatenni kaonke yinanni xa'mo shiqquronna xa'mo shiqqinosi sooreessi goofimarchu gumulo aanno geeshsha kaonke yitanno xa'mo shiqqinosi loosaasinchi gumulo aate harinshonni kiame keeshsha noosi.
4. Hajo la"aatenni kaemmo woy ho'lonke yitanno xa'mo shiqqinosi sooreessi ontu loosu barrubba giddo loosaasinchu gumulo aate basenni ho'lanno gede woy gumulo aasinni sufanno gede gumulo sayiisa noosi.

CINAANCHO GAFA SHOOLE GASHSHOOTU BISI GUMULO

39. Gashshootu bisi gumulo hajamaanchoho aa lainohunni

Ayee gashshootu gumulo korkaatunku ledo hajamaanchoho borrotenni aamama noose.

40. Gashshootu bisi gumulo

Gashshootu bisi aannoti aye gumulono borrotenni qixxaabbannota ikkite konni woroonni noore amada hasiissannose:-

- 1/. Gumulo uyiinoonni barranna aantete kiiro;
- 2/. Gumulo uytino uurrinsha su'ma;
- 3/. Yekkeerote beeqqaano ikkitino miilla teesso;
- 4/. Yekkeersiissino hajo coyi guma;
- 5/. Shiqqino tajubba tittirsha;
- 6/. Coyi guminna seeru tittirsha;
7. Gumulo

41. Kio lainohunni;

1. Gashshootu bisi aanno gumulo anga aana gumulleenna qoossosi woy horosi aana qollara dandiinannikki gawajjo iillishshannosi manchi gumulo kiantannosi gede gumulo uytino uurrinshara woxaratto shiqishirara dandaanno.
2. Konni quwira cinaancho quwa (1) aana worroonni garinni shiqqino woxaratto haadhino gashshootu uurrinsha coyi ikkito garinni hajo wirro la'antanno gede woy gumulote giddo aye gafano ki'ara dandiitanno.

42. Gashshootu bisi aanno gumulo jeefisanno mancho lainohunni

Ayee gashshootu bisi gumulo jeefanatannohu gumulo uyiino manchinni woy wole hajo la'annosi bisinni ikka noosi.

CINAANCHO GAFA ONTE GASHSHOOTU BISI AANNO GUMULO AANA SHIQANNO KOFFEENYI DAAFIRA

43. Koffeenya shiqishirate qoosso

Ayee manchino sayiinsoonnisi gashshootu gumulo aana gashshootu bisira koffeenya shiqishirate qoosso noosi.

44. Koffeenya tiranno biso uurrisa lainohunni

Ayee gashshootu bisi koffeenya macciishshe tiranno biso uurrisanna konneno hajamaasinete xawo assa hasiissannosi.

45. Gashshootu bisi gumulo jeefantukki keeshsha lainohunni

Ayeetino koffeenyu shiqinose gashshootu bisi gumulo koffeenyu xiinxallame gumulo afirae geeshsha dijeefanno. Ikkeennano, gumulo jeeffukkinni keeshsha dagate aana badhera qollannikki gawajjo iillishshannoha ikkiro, gashshootu bisi aliidi soreessi gumulo jeefantanno gede hajajara dandaanno.

46. Koffeenya buuxenna gumula lainohunni

1. Gashshootu uurrinshahu koffeenya tirate bisi koffeenya hasiisanno garinni seekke buuxanna gumulote hedo gashshootu bisi aliidi sooreessira woy sooreessu riqiwino loosu massagaanchira shiqisha noosi.

2. Gashshootu bisihu aliidi loosu sooreessi woy isi riqiwinohu loosu massagaanchi, koffeeenya tirate bisu shiqishinosita gumulote hedo lae uyiino gumulo uurrinshannita goofimarchu gumulo ikkitanno.

47. Gumulo Hajamaanchoho egensiisa lainohunni

Gashshootu uurrinsha konni lallawira quwa 46 garinni uyinoonni gumulo bayichonko koffeeenya shiqishirinohura borrotenni qixxeesse aa noosi.

GAFa SHOOLE

GASHSHOOTU BISI LOOSU HARINSHONNA UYINO GUMULO YOOTE MINI WIRRO LA"ANNO AMANYOOTE CINAANCHO GAFa MITE

48. Wirro la"aa hanaffanno gara lainohunni

Konni lallawira quwa 46 aana worroonnihu noo gedeenni heereenna;

1. Ayiino hajo la'annosi manchi gashshootu bisi loosu harinsho yoote mini wirro la"anno gede woxaratto shiqishirara dandaanno.
2. Ayino gashshootu bisi sayisino gumulonna horosi kisantino manchi gumulo yoote mini wirro la"anno gede woxaratto shiqishirara dandaanno.

49. Gumulo Wirro la"antoe yitanno woxaratto shiqqanno Yoo Mine

1. Gashshootu loosu harinsho woy gumulo wirro la"antoe yaatenni shiqqanno woxaratto shiqqannohu Federaalete Aliidi Yoote miniraati. Kuni yoote mini aanno gumulono goofimarchunnita ikkitanno.
2. Konni quwira shiimiidi quwira cinaancho quwa (1) aana worroonnihu heerirono, gashshootu bisi loosu harinsho lainohunni Aliidi yoote mini uyiino gumulo Xaphoomu yoo minira kado shiqishirate dandiinanni.
3. Federaalete Aliidi Yoo mini gashshootu bissa uyitanno gumulo wirro la"antannoha Gashshootu Haja Shiloota uurrisanno.

CINAANCHO GAFa LAME

WIRRO LA"ATE WODHI-WORO

50. Wirro La"ate Korkaata

1/ Gashshootu biddiissi yoote mine wirro la"amannohu:

- a) Konni lallawira gafa lamete xawinsoonni amanyooti woro harunsikkinni fulinoha ikkasi buunxiro,
- b) Gashshootu uurrinsha biilloonyise danni gobbaanni fushshitinoha ikkiro, woy
- c) Dirimunni biddiissu aleenni ikkitino woloota seeruwa gurchannoha ikkiro,

2/ Gashshootu gumulo yoote mine wirro la"antannohu konni lallawira gafa sasete worroonni wdhi-woro qaafe sainoha ikkirooti.

51. Wirro La”ate Woxaratto Shiqinshannihu Goofimarchu Gumulo Aana Ikkasi

Ayehuno yote minira wirro la”ate woxaratto shiqqannohu goofimarchunnita ikkitino gashshootu gumulo aana callaati.

52. Gashshootunnita Ikkitino Doogga Xaphi Asse Guda

- 1/ Seerunni wolu garinni worroonniri noo gedeenni heereenna, ayeetano yote minira wirro la”ate woxaratto shiqqannohu hajamaanchi woxaratto shiqishi’rara albaanni gashshootu uurrinsha giddo heedhanno doogo xaphi asse guda noosi.
- 2/ Konni quwira cinaancho quwa (1) worroonnihu heedhurono, gashshootu uurrinsha mu’ro aate ha’rinsho hasiissanno yanna aleenni keeshshiishshinoha ikkiro gashshootu doogo xaphi asse gutate gadachi diheerannosi.

**CINANCHO GAFA SASE
WIRRO LA”ATE AMANYOOTE**

53. Wirro La”ate Woxaratto Shiqinshanni Yanna

- 1/ Konni lallawira quwa 50 cinaancho quwa 1 (a) garinni gashshootu biddiissa yote mine wirro la”ate shiqqanno woxaratto biddiissu kaajji barrinni kaayinse kiirranni 90 barruwa yanna giddo shiqa noose.
- 2/ Konni lallawira quwa 50 cinaancho quwa 1 (a) woy (c) garinni gashshootu biddiissa yote mine wirro la’nanni gede shiqqanno woxaratto ayee yannarano shiqqara dandiitanno.
- 3/ Gashshootu gumulo yote mine wirro la’nanni gede shiqqanno woxaratto hajamaanchu gumulo afanno gede assini barrinni kayinse kiirranni 30 barruwa giddo shiqa noose.

54. Borroto Tumo Shiqisha

Wirro la”ate woxaratto shiqinshoonni yoo mini woxaratto buuxama hasiissanno yee ammaniro koffeeenya shiqishi’noonnise gashshootu uurrinsha 15 loosu barruwa giddo borrote tumo qoltanno gede hajajanno.

55. Taje Shiqisha

Wirro la”ate woxaratto shiqishi’noonnise gashshootu uurrinsha woxaratto shiqishi’noonni biddiissa woy gumulo lainohunni hasiissanno tajubba shiqishshanno gede yote mini hajajara dandaanno.

CINAANCHO GAFA SHOOLE

WIRRO LA”ATE GUMULO AA NNA JEEFINSANNI GARA

56. Wirro La”ate Gumulo Uyinanni Gara

- 1/ Yoote mini wirro la”ate woxaratto dandaami bikkinni harancho yanna gidde buuxe gumulo aa noosi.
- 2/ Yoote mini wirro la”ate woxaratto shiqqinosiha gashshootu biddiissa woy gumulo kaajjishara woy wo’ma woy gama bade shaarara dandaanno.
- 3/ Yoote mini wirro la”ate woxaratto shiqqinosiha gashshootu biddiissa woy gumulo wo’ma woy gama bade shaariro gashshootu uurrinsha yoote mini gumulonna qummeessinoonni fallaande taashshatenni biddiissa wirro fushshitanno gede woy woyyeessitanno gede woy gumulo uyine hee’noonni hajo wirro buunxe gumullanni gede hajajara dandaanno.

57. Wirro La”antino Gumulo Jeefishsha

- 1/ Yoote mininni uyinoonni gashshootu biddiissa woy gumulo kaajjishate woy shaarate gumulo hakkawoyintenni jeefantannota ikkitanno.
- 2/ Yoote mini gashshootu biddiissa woy gumulo woyyeessinanni gede hajajiro gashshootu uurrinsha konne lallawa gafa lamenna sasete xawinsoonni amanyooti woro nna wodhi-woro ayirrisse biddiissa woy gashshootu gumulo hasiisanno yannara woyyeessa noosi.
- 3/ Yoote mininni uyinoonni gashshootu biddiissa woy gumulo wo’ma woy gama bade shaarate gumulo woy woyyeessate hajajo wirro la”ate woxaratto shiqqino biddiissita woy gumulota seeraancho wolqa wo’ma woy gama darate loosu aana hossanokki gede assittanno.
- 4/ Konni quwira cinaancho quwa (3) xawinsoonni hee’rirono, yoote mini mitto gashshootu biddiissa gama darate ikko wo’ma shaarate gumulo aano woyte gashshootu uurrinsha biddiissua shaaramara albaanni shaaroonni biddiissi garinni uyinoonni gashshootu gumulo kaajjitino gedeenni keeshshitanno.

GAFA ONTE

ADDI ADDI WORO

58. Fitaabeerete Amanyooti Seeri Loosu Aana Hosannoha Ikkasi

Konni lallawira gafa shoolete xawinsoonnikki wirro la”ate amanyooti hajubba aana xaadooshshu nooti fitaabeerete amanyooti seeri woro loosu aana hossannoha ikkanno.

59. Gawajjote Kiiso Xa’ma Lainohunni

Gashshootu biddiissi woy gumulo ledo amadamino korkaatinni gawajjo iillitinosihu ayee manchino biddiissa fushshitino woy gumulo uyitino gashshootu uurrinsha hasiisanno seeri garinni kiiso baantannisi gede xa’mate qoosso noosi.

60. Mashalaqqe Aate Gadacho

Ayeetino gashshootu uurrinsha biddiissa fushshatenni woy gashshootu gumulo aate nna kuri jeefisate ledo amadaminohunni wolu seeraancho bisi xa’miro mashalaqqe aate gadachi noose.

61. Wodho Fushshate Biilloonye

Ministerootu amaale mini konne lallawa loosu aana hosiisate hasiissanno wodho fushshara dandaan no.

62. Lallawu Loosu Aana Hosanno Yanna

Kuni lallawi Federaalete Negaarite Gaazeexira attamame fuli barrinni hanafe kaajjinoha ikkanno.

Addisi Ababa, Ammajje ----2020 M.D

**SAHLEWORQI ZEWUDE
ITOPHIYA DIMOKIRAASITTE FEDERAALITTE
RIPPABILIKE PIREZIDAANTE**

